

MAGYAR DROGFIGYELŐ

— EST. 1991 —
Batthyány Lajos
ALAPÍTVÁNY

 drogkutató
intézet

2026 MÁJUS
VI. ÉVFOLYAM 2. SZÁM

drogkutató
intézet

MAGYAR DROGFIGYELŐ

A Drogkutató Intézet szakmai, tudományos folyóirata

– EST. 1991 –

Batthyány Lajos

ALAPÍTVÁNY

A folyóirat a Batthyány Lajos Alapítvány támogatásával készült

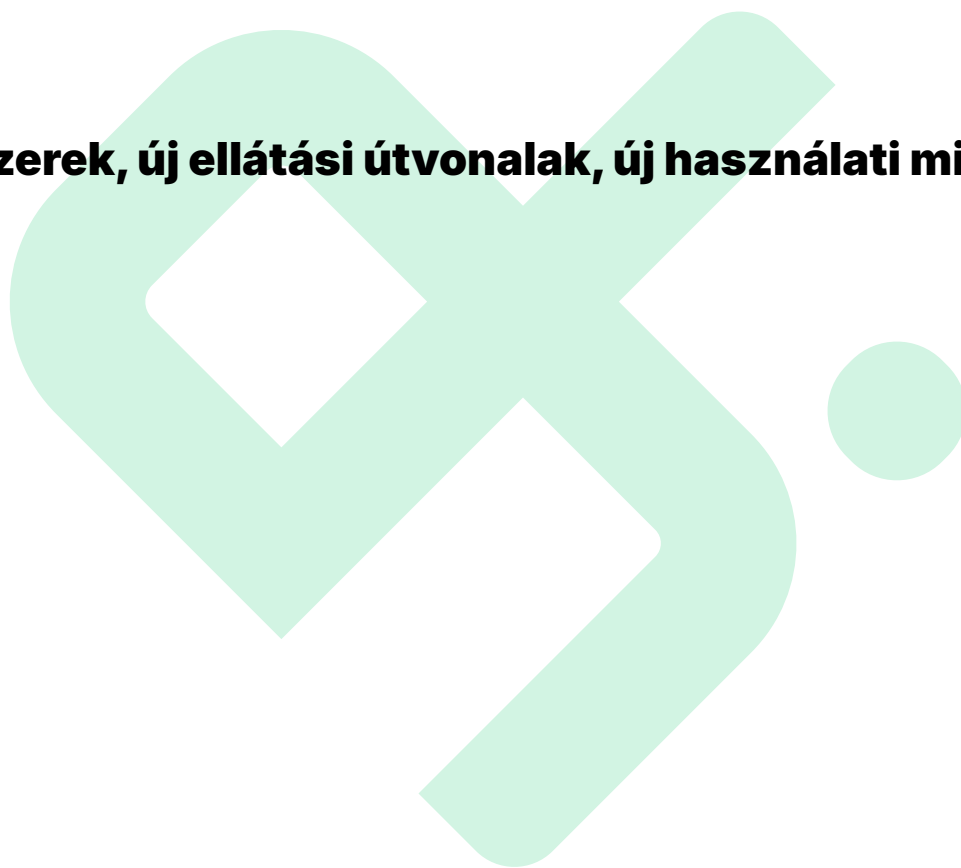

drogkutató
intézet

MAGYAR DROGFIGYELŐ

ÁTALAKULÓBAN A DROGPIAC

Új szerek, új ellátási útvonalak, új használati minták

MAGYAR DROGFIGYELŐ

Tartalom

A drogpiacon jelentős átalakuláson megy keresztül	5
A drogpiacon átalakulása Európában	7
A globális drogkrízis mára világméretű közegészségügyi válsággá vált.	10
Új korszak az európai drogválságban.	13
A kokainpiacon iparosodásának új korszaka	15
Az átalakuló opioidpiacon kockázatos, kiszámíthatatlan, sokszor halálos	17
Az opioidválság új fejezete – és ami Európára vár.	19

A drogpiaç jelentős átalakuláson megy keresztül

Az elmúlt idősziak friss kutatásait áttekintve egy viszonylag koherens, ugyanakkor strukturálisan átalakuló drogpiaçi és drogpiaçitkaçi kép rajzolódik ki. Ha nem külön külön kezeljük a területről érkező elemzéseket, akkor összeállhat a kép, hogy a kokain amerikai relatív csökkenése, ugyanakkor európai térnyerése, az európai gyógyszerpolitikaçi viták vagy a szintetikus opioidok fenyegetése, valójában ugyanannak a mélyebb folyamatnak a különböző metszetei: a globális „drogökológia” gyors diverzifikációja és szintetizálódása.

Az Egyesült Államokban megfigyelhető trend, miszerint a kokain relatív népszerűsége csökken, miközben a fogyasztás új szerek – például ketamin, pszichedelikumok és különféle szintetikus stimulánsok – felé tolódik, nem pusztán divatjelenség. Ez a változás részben kockázatpercepciósi átrendeződés eredménye: a fentanil-szenyezés miatti félelem jelentősen rontotta a hagyományos illegális stimulánsok biztonsaçi profilját a fogyasztók szemében. Ezzel párhuzamosan a pszichedelikumok és bizonyos disszociatív szerek körül kialakuló terápiaçi narratíva – amelyet részben klinikaçi kutatások is táplálnak – hozzájárul ahhoz, hogy ezek a szerek nem egyszerűen rekreációsi alternatívaként, hanem kvázi önfejlesztési eszközként jelennek meg. Ez a kulturális eltolódás a drogpiaçitkaça számára külön kihívást jelent, mert elmosódik a határ rekreációsi, terápiaçi és experimentális használat között.

Észak-Amerikában mindeközben továbbra is meghatározó strukturális probléma a szintetikus opioidok – elsősorban a fentanil és analógaçi – által meghatározott túladagolási krízis. A napvilágot látott elemzések megerősítik, hogy ez a jelenség nem pusztán egy erősebb drog megjelenése, hanem az ellátási láncok radikális átalakulása: a növényi alapú (pl. heroin) piaçot egy nagy hatékonyságú, könnyen szállítható és rendkívül profitábilis szintetikus rendszer váltja fel. Ez a logika potenciálisan exportálható Európába is.

Európa jelenleg egyfajta „átmeneti stabilitási zónában” van. A heroin továbbra is meghatározó az opioidpiaçon, és a fentanil-jelenség nem érte el az amerikai szintet. Ugyanakkor a nitazén típusú új szintetikus opioidok megjelenése egyértelmű figyelmeztető jel. A szakirodalom alapján ezek a vegyületek gyakran még a fentanilnél is erősebbek, miközben detektálásuk és szabályozásuk nehezebb. Ez azt jelenti, hogy Európa jelenlegi relatív előnye időben korlátozott lehet, ha a piaç adaptálódik.

A kínálati oldal mellett legalább ilyen fontos változás figyelhető meg a hozzáférési csatornáknakban. A fiatalok opioid-beszerzési szokásairól szóló kutatás rámutat arra, hogy a drogpiaç egyre inkább hibridizálódik, azaz az offline és online csatornák összefonódnak. A közösségi médián, üzenetküldő alkalmazásokon és zárt hálózatokon keresztül beszerzés nemcsak anonimitást biztosít, hanem decentralizálja

MAGYAR DROGFITYELŐ

is a piacot. Ez a jelenség jelentősen megnehezíti a hagyományos rendészeti és prevenciós stratégiák alkalmazását, mivel a klasszikus utcai piac visszaszorulása nem feltétlenül jelent valódi kínálatcsökkenést.

A droghelyzet alakulását ugyanakkor nem lehet elszigetelten vizsgálni a legális gyógyszerpiac és az egészségpolitika folyamataitól. Az európai sajtóban megjelent figyelmeztetések – miszerint az EU versenyhátrányba kerülhet az innovatív gyógyszerek terén, illetve hogy egyes országok késhetnek az új terápiák bevezetésében – közvetett, de jelentős hatással bírnak az addiktológiai ellátásra. Ha a bizonyíték-alapú kezelésekhez való hozzáférés romlik vagy késik, az növelheti az illegális piac relatív vonzerejét, illetve rontja a függőségek kezelésének hatékonyságát.

Ebből a szempontból különösen fontos az a strukturális feszültség, amely az ár-képzés, a szabályozás és a hozzáférés között alakul ki. Az amerikai árpolitikák globális hatása, valamint az európai költségkontroll-intézkedések együtt egy olyan környezetet hoznak létre, ahol a gyógyszergyártók késleltethetik az új termékek bevezetését. Ez nemcsak az onkológiai vagy ritka betegségek kezelését érinti, hanem az addiktológiai innovációkat is – például új opioid-helyettesítő terápiákat vagy pszichedelikus alapú kezeléseket.

A közelebbi európai drogjelentés várhatóan megerősíti ezt a komplex képet: a piacok fragmentálódnak, a szerek spektruma bővül, és a használati mintázatok egyre kevésbé írhatók le egyszerű kategóriákkal. A „domináns drog” korszakát fokozatosan felváltja egy sokszereplős, gyorsan változó rendszer, ahol a fogyasztók gyakran többféle szert kombinálnak, és a kockázatok kumulatív módon jelentkeznek.

Összességében a jelenlegi trendek három kulcsirányba mutatnak. Először is, a szintetikus szerek térnyerése strukturálisan átalakítja a kínálatot és növeli a kockázatokot. Másodsorban, a fogyasztási kultúra pluralizálódik, ami új típusú prevenciós és kommunikációs stratégiákat igényel. Harmadszor pedig a legális és illegális piacok közötti határ egyre inkább elmosódik, különösen a gyógyszeripari és terápiás innovációk kontextusában.

E három tendencia együttesen azt sugallja, hogy a hagyományos, szer-specifikus drogpolitikai megközelítések egyre kevésbé lesznek hatékonyak. Helyettük olyan integrált modellekre lesz szükség, amelyek egyszerre kezelik a piacok dinamikáját, a fogyasztói viselkedést és az egészségügyi rendszerek strukturális korlátait.

Téglásy Kristóf

Forrás:

https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0955395925003688?utm_source

https://www.reuters.com/world/europe/european-health-chief-says-eu-must-flex-regional-muscle-ensure-drug-access-2026-04-22/?utm_source

A drogpiac átalakulása Európában

Az Európai Unió Drogügynöksége (EUDA) által publikált Wastewater analysis and drugs – a European multi-city study a kortárs drogfogyasztási mintázatok egyik leginnovatívabb empirikus forrása. A 2026-os jelentés több mint 100 európai város szennyvizének elemzésén alapul, és biomarkerek segítségével becsüli a lakossági drogfogyasztást. Ez a módszer különösen értékes, mivel kiküszöböli az önbevallás torzításait, és kvázi-valós idejű képet nyújt a fogyasztási trendekről.

Elemzésünkben azt mutatjuk be, hogy a jelentés milyen strukturális változásokat jelez az európai drogpiacra, különös tekintettel a stimulánsok és disszociatív szerek növekvő szerepére.

Módszertani keret

A szennyvíz-alapú epidemiológia interdiszciplináris megközelítés, amely az analitikai kémiát, a biokémiát és a térbeli epidemiológiát integrálja. A módszer lényege, hogy a lakosság által kiválasztott drogmetabolitok koncentrációját méri a szennyvízben, és ebből becsüli a fogyasztást.

E megközelítés három kulcsfontosságú előnnyel rendelkezik:

- Objektivitás – nem függ kérdőíves adatgyűjtéstől
- Időbeliség – gyors trenddetektálás
- Komparabilitás – városok és régiók összehasonlíthatósága

E módszertani sajátosságok miatt az EUDA jelentése nem pusztán leíró statisztika, hanem korai figyelmeztető rendszerként is értelmezhető.

Empirikus eredmények

A 2024–2025 közötti időszakra vonatkozóan a jelentés három markáns trendet azonosít:

- MDMA: ~16%-os csökkenés
- Ketamin: ~41%-os növekedés
- Kokain: ~20–22%-os növekedés

Ezek az adatok nem izolált ingadozások, hanem konzisztens, több városban megfigyelhető mintázatok, amelyek a drogpiac átalakulására utalnak.

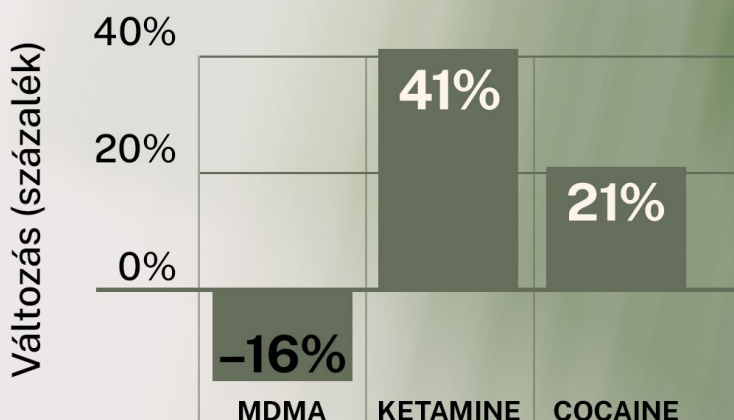

MAGYAR DROGFIGYELŐ

EUDA 2026 Drogrendek

(Szennyvíz-adatok alapján)

drogkutato.hu

Szerkezeti átalakulás a drogpiacra

A kokain növekvő jelenléte a szennyvízben egy hosszabb távú trend folytatása. Az EUDA korábbi jelentései már jelezték, hogy a kokain Európában a második legelterjedtebb illegális szer, és elérhetősége folyamatosan növekszik. A mostani adatok ezt megerősítik, és arra utalnak, hogy: a kínálat stabilan magas, a fogyasztás földrajzilag terjed, és a kokain egyre inkább „mainstream” stimulánssá válik.

A legjelentősebb változás a ketamin drasztikus növekedése. A ~41%-os emelkedés nemcsak statisztikailag, hanem társadalmilag is releváns. Ez több tényező kombinációjának eredménye, úgymint az orvosi felhasználásból származó elérhetőség, az alacsonyabb belépési küszöb a piacra és az új fogyasztási kultúrák megjelenése. Utóbbira jó példa az ún. pink powder jelenség, amelyről itt írtunk bővebben. A ketamin így egy hibrid droggá válik, amely egyszerre jelenik meg rekreációs, pszichés és önmedikalizációs kontextusokban.

Az MDMA csökkenése különösen figyelemre méltó, mivel a szer hagyományosan a „nightlife” kultúra központi eleme volt. A visszaesés mögött többféle okot sejtene a kutatók, többek között a piac fragmentálódását, az alternatív szerek megjelenését, és a fogyasztási minták átalakulását. Ez a trend arra utal, hogy a klasszikus „partydrog-modell” dezintegrálódik.

MAGYAR DROGFIGYELŐ

Bár a jelentés explicit módon nem fókuszál erre, az adatokból egyértelműen következik a polidrog-használat erősödése. A különböző szerek egyidejű növekedése azt sugallja, hogy a fogyasztók nem egyetlen szerhez kötődnek, a szerhasználat kontextusfüggő és kombinatorikus, valamint hogy a kockázatok exponenciálisan nőnek. Ez összhangban áll más nemzetközi kutatásokkal, amelyek szerint a túladagolások jelentős része több szer kombinációjához köthető. A jelentés megerősíti, hogy az európai drogpiacon nem homogén. Nyugat- és Dél-Európában a magas kokainszintek jellemzőek, Észak- és Közép-Európában az amfetamin dominanciája figyelhető meg, míg mindkét térségre egyaránt jellemző, hogy a nagyvárosokban mérnek magasabb koncentrációt. Ez a differenciáltság azt jelzi, hogy Európában több, egymással összekapcsolódó, de eltérő logikájú drogpiacon működik párhuzamosan.

Az EUDA jelentés elsősorban a keresleti oldalt méri, de indirekt módon a kínálati struktúrára is következtetni lehet. A kokain növekedése azt jelzi, hogy stabil, könnyen elérhető és nagy volumenű importtal állunk szemben. A ketamin növekedése a diverzifikálódó ellátási láncokra utal. Az MDMA csökkenése pedig a szerpiaci helyettesítésének tudható be. Ez összhangban áll más forrásokkal, amelyek a drogkereskedelem technológiai és logisztikai innovációját hangsúlyozzák.

A szennyvíz világosan „beszél”: az EUDA legfrissebb jelentése egy olyan Európát mutat, ahol a drogfogyasztás nem csökken, sokkal inkább növekszik, miközben adaptív, dinamikus és egyre kevésbé látható formákban alakul át. Ez a felismerés nemcsak tudományos, hanem politikai és társadalmi szempontból is meghatározó a következő években.

Téglásy Kristóf

Forrás:

https://www.euda.europa.eu/data/repository/drugs-municipal-wastewater-europe-source-data-2025_en?utm_source

A globális drogkrízis mára világméretű közegészségügyi válsággá vált

Az elmúlt két évtizedben a droghasználat – különösen az opioidokhoz kapcsolódó függőség és halálozás – a globális közegészségügy egyik legsúlyosabb problémájává vált. A nemzetközi epidemiológiai kutatások szerint a droghasználat évente több százezer halálesethez járul hozzá világszerte, és a halálesetek túlnyomó része az opioid típusú szerekhez köthető. A kutatások arra is rámutatnak, hogy a probléma nem pusztán egészségügyi jelenség: szorosan összefügg a társadalmi egyenlőtlenségekkel, az egészségügyi rendszerek működésével, valamint az illegális drogpiac gyorsan változó szerkezetével. A globális drogkrízis megértéséhez ezért nem elegendő a droghasználat önmagában vett vizsgálata. A jelenség egy komplex rendszer része, amelyben orvosi gyakorlatok, gazdasági érdekek, társadalmi folyamatok és a nemzetközi drogkereskedelem dinamikája egyaránt szerepet játszik.

A nemzetközi egészségügyi statisztikák alapján a droghasználathoz köthető halálesetek mintegy 70–80 százaléka opioidokhoz kapcsolódik. Ezek a szerek az agy fájdalomérzékelését és jutalmazó rendszerét befolyásolják, ami egyszerre teszi őket hatékony fájdalomcsillapítóvá és rendkívül addiktívá.

Az opioidok három fő csoportba sorolhatók:

- Természetes opioidok – például a morfin és az ópium.
- Félszintetikus opioidok – például a heroin vagy az oxikodon.
- Teljesen szintetikus opioidok – például a fentanil és az újabb laboratóriumi vegyületek.

A legújabb kutatások szerint a halálozások növekedése különösen a szintetikus opioidok terjedésével függ össze. Ezek az anyagok gyakran sokszor erősebbek a hagyományos opioidoknál, ezért már kis mennyiség is halálos túladagolást okozhat.

A krízis történeti kialakulása

A globális opioidválság gyökerei nagyrészt a kilencvenes évek orvosi gyakorlatához vezethetők vissza, különösen Észak-Amerikában. Ebben az időszakban a fájdalomcsillapítás új szemlélete terjedt el az egészségügyben. A krónikus fájdalom kezelésére egyre szélesebb körben írtak fel opioid alapú gyógyszereket. A gyógyszeripari marketing, az orvosi irányelvek változása és a fájdalom kezelésének új hangsúlyai együttesen vezettek ahhoz, hogy az opioid tartalmú gyógyszerek felírása drámaian megnőtt. Sok beteg hosszú távon kezdte használni ezeket a szereket, ami függőség kialakulásához vezetett. Amikor az egészségügyi hatóságok

MAGYAR DROGFIGYELŐ

később szigorították a gyógyszerfelírás szabályait, sok függő a feketepiac felé fordult. Ennek következményeként nőtt a heroinhasználat, majd megjelentek az illegális szintetikus opioidok, amelyek még veszélyesebbeknek bizonyultak.

Az elmúlt évek egyik legfontosabb fejleménye a teljesen szintetikus opioidok gyors terjedése. Ezek laboratóriumi körülmények között viszonylag könnyen előállíthatók, kis mennyiségben is nagy hatóanyag-tartalmúak, és könnyen csempészhetőek. A fentanil és annak analógjai különösen nagy szerepet játszanak a túladagolásokban. Egyes vegyületek akár ötször vagy százszor erősebbek lehetnek a morfiumnál. A drogfogyasztók gyakran nincsenek tisztában azzal, hogy az általuk használt heroin vagy más szer valójában szintetikus opioidokat tartalmaz. Ez jelentősen növeli a túladagolás kockázatát, mivel a fogyasztók nem tudják pontosan meghatározni a biztonságos dózist. A drogpiachoz kapcsolódó bizonytalanság így közvetlen életveszélyt jelent.

Földrajzi különbségek

Bár a válság globális jelenség, regionálisan eltérő formában jelenik meg.

- Észak-Amerika a legsúlyosabban érintett térség. Az Egyesült Államokban az opioid túladagolás vezető halálok lett a fiatal felnőttek körében.
- Európa hagyományosan alacsonyabb halálozási arányt mutat, de egyre több országban jelennek meg új szintetikus opioidok.
- Ázsia és Afrika esetében a probléma gyakran kevésbé dokumentált, részben az egészségügyi adatok hiánya miatt.

A kutatók szerint a globális drogpiaac egyre inkább összekapcsolódik, ami azt jelenti, hogy az egyik régióban megjelenő trendek gyorsan átterjedhetnek más területekre is.

Társadalmi és gazdasági tényezők

A kutatások egyre hangsúlyosabban mutatnak rá arra, hogy a droghasználat nem pusztán egyéni döntések következménye. A függőség gyakran olyan társadalmi környezetben jelenik meg, ahol magas a munkanélküliség, a szegénység vagy a társadalmi kirekesztés. Az úgynevezett „kétségbeesés halálai” (deaths of despair) fogalma például arra utal, hogy bizonyos régiókban a gazdasági hanyatlás és a társadalmi bizonytalanság növeli a droghasználat és az öngyilkosság kockázatát. A mentális egészségügyi problémák, a traumák és az egészségügyi ellátáshoz való korlátozott hozzáférés szintén erős kockázati tényezők.

A drogkrízis kezelésére adott válaszok országonként jelentősen eltérnek. Két alapvető megközelítés különíthető el. Az egyik a rendészeti megközelítés, amely a

MAGYAR DROGFIGYELŐ

drogkereskedelem visszaszorítására és a szigorúbb büntetésekre épít. A másik a közegészségügyi megközelítés, amely a függőséget kezelhető betegségként kezeli, és hangsúlyt helyez a terápiára, a megelőzésre és az ártalomcsökkentésre.

A globális opioidválság komplex és folyamatosan változó jelenség. A kutatások egyértelműen jelzik, hogy a probléma nem oldható meg kizárólag a kereslet vagy a kínálat korlátozásával. Ezeknek egyidejű, párhuzamos alkalmazása lehet célra-vezető, miközben a kezelés tekintetében a teljes felépülést kell fókuszba helyezni. A szintetikus drogok gyors megjelenése és a globális drogpia rugalmassága még veszélyesebb anyagok felbukkanásához vezet. A hatékony válasz ezért több szinten kell, hogy működjön: egészségügyi ellátás, társadalmi támogatás, megelőzés és nemzetközi együttműködés egyaránt szükséges. A kutatások tanulsága szerint a droghasználat kezelése akkor lehet sikeres, ha a függőséget elsősorban közegészségügyi és társadalmi kérdésként értelmezzük, nem pedig pusztán bűnügyi problémaként.

Téglásy Kristóf

Forrás:

https://link.springer.com/article/10.1186/s12889-025-24117-w?utm_source

Új korszak az európai drogválságban

A nyugati világ drogtérképe az elmúlt évtizedben folyamatosan változott, de a legújabb figyelmeztetések szerint Európa egy újabb, rendkívül veszélyes hullám küszöbén állhat. Már évekkel ezelőtt mi is írtunk a nitazénekről, mint az opioid járvány legújabb hullámáról. A brit sajtóban tavaly megjelent elemzések arra figyelmeztetnek, hogy Skóciában az új, extrém erős szintetikus opioidcsoport terjedése új szintre emelheti a drogválságot.

A figyelem ebben a kérdésben leginkább a kontinentális Európára vagy az USA-ra koncentrál. Miközben Skócia már évek óta Európa egyik legsúlyosabb drogproblémájával küzd. A statisztikák szerint az ország droghalálzási aránya többszöröse az európai átlagnak. A válság hátterében összetett társadalmi tényezők állnak: ipari régiók hanyatlása, tartós szegénység, mentális egészségügyi problémák és az egészségügyi rendszer korlátai. Ebben a már amúgy is sérülékeny környezetben jelentek meg az új szintetikus opioidok, amelyek a szakértők szerint akár a korábbi drogkríziseknél is súlyosabb következményekkel járhatnak. A nitazének különlegessége – és egyben veszélye – a rendkívüli hatékonyságukban rejlik. Ezek az anyagok az opioidok családjába tartoznak, ugyanabba a kategóriába, mint a heroin vagy a fentanil. A különbség azonban az erősségükben van: egyes vegyületek akár több tízszer erősebbek lehetnek a morfiumnál, és jelentősen erősebbek a heroinnál is. Ez azt jelenti, hogy már rendkívül kis mennyiség is halálos túladagolást okozhat.

A szakértők szerint a probléma egyik kulcsa a drogiachoz kapcsolódik. A hagyományos utcai drogok, például a heroin egyre gyakrabban keverednek szintetikus anyagokkal. Sok esetben a fogyasztók nem is tudják, hogy pontosan mit vesznek. Egy adag, amely korábban „csak” heroinnak számított, valójában tartalmazhat nitazéneket vagy más szintetikus opioidokat is. Ez drámaian növeli a túladagolás kockázatát. A Guardian riportja szerint az egészségügyi szakemberek és a drogpolitikai kutatók egyaránt attól tartanak, hogy a nitazének elterjedése új korszakot nyithat az európai drogválságban. Az Egyesült Államokban már látható volt, milyen pusztító hatása lehet a szintetikus opioidoknak: a fentanil megjelenése az elmúlt években tömeges túladagolásokhoz vezetett, és alapjaiban változtatta meg az illegális drogpiacot. A helyzet odáig fajult, hogy az elmúlt években a fentanil túladagolás vezető halálok lett az USA-ban. A szakemberek attól tartanak, hogy Európa most hasonló pályára léphet. A skót hatóságok és civil szervezetek ezért egyre hangosabban sürgetik a drogellenes intézkedések erősítését. Rövidtávon a túladagolásból következő halálesetek növekedő tendenciájának megállítására alkalmas lehet a naloxon nevű gyógyszer szélesebb körű elérhetővé tétele, amely képes visszafordítani az opioid túladagolás hatását. A vita azonban nem csupán egészségügyi kérdés. A drogfogyasztás kezelésének módja régóta politikai és társadalmi konfliktusok forrása. A szakértők jelentős része ma már úgy véli, hogy a droghasználat elsősorban közegészségügyi kérdés, nem pedig bűnügyi, miköz-

MAGYAR DROGFIGYELŐ

ben ezzel párhuzamosan növekszik azoknak a száma, akik a szigorúbb rendészeti fellépésben látják a megoldást.

A skót példa különösen jól mutatja, hogy a drogkrízisek ritkán érthetőek meg pusztán a kábítószer szintjén. A háttérben társadalmi törések, gazdasági egyenlőtlenségek és egészségügyi hiányosságok húzódnak meg. A droghalálozások térképe gyakran szinte pontosan követi a szegénység és a társadalmi kirekesztés földrajzát. A nitazének felbukkanása ezért nem csupán egy újabb drog megjelenése a piacon. Inkább figyelmeztetés arra, hogy a globális drogkereskedelem folyamatosan alkalmazkodik a tiltásokhoz és a hatósági lépésekhez. Amikor egy anyagot sikerül visszaszorítani, gyakran megjelenik egy másik, még erősebb és még kiszámíthatatlanabb szer. A kérdés tehát nem pusztán az, hogyan lehet megállítani egy konkrét drogot. Sokkal inkább az, hogyan lehet kezelni azt a társadalmi és gazdasági környezetet, amelyben a függőség tömeges jelenséggé válik. A skót szakértők figyelmeztetése valójában egész Európának szól: ha a politika továbbra is késlekedik, a szintetikus opioidok új hulláma könnyen átlépheti a határokat.

A drogválság története az elmúlt évtizedekben azt mutatja, hogy a problémát nem lehet kizárólag rendészeti eszközökkel megoldani. Az új szintetikus szerek megjelenése mindig gyorsabb, mint a szabályozás. Ezt a problémát is lehet azonban sikeresen kezelni, mint ahogy a magyarországi példa is mutatja. Hazánkban a tavalyi törvénymódosítással bekerült a jogszabályokba az „új pszichoaktív szer” fogalma, és egy vegyületet, ha a célja és a hatása kábítószerre mutat, akkor is lehet büntetni, ha az adott vegyület még nincs tiltólistán. Skócia most egy olyan kihívással néz szembe, amely könnyen előrevetítheti Európa jövőjét is. A nitazének története így nem csupán egy ország problémája, hanem egy globális drogpiacon következő fejezetének előjele.

Téglásy Kristóf

Forrás:

https://www.theguardian.com/uk-news/2025/sep/02/scotland-drugs-death-opioids?utm_source

A kokainpiac iparosodásának új korszaka

A drogkereskedelemről a köztudatban egy megszokott kép él: rejtett csomagok, banános ládák, dupla fenekű bőröndök. A valóság azonban gyorsabban változik, mint a bennünk élő képek. Egy friss brit sajtóbeszámoló szerint ma már nem az a kérdés, hogy hol van elrejtve a kokain, hanem az, hogy milyen anyaggá alakították át. A különbség korántsem stilisztikai – hanem strukturális.

A modern drogkereskedelem egyre inkább kilép a klasszikus csempészet logikájából, és belép az alkalmazott kémia világába. A kokain ma már nem feltétlenül különálló, felismerhető anyagként utazik, hanem hétköznapi termékek – karton, műanyag, ragasztó vagy akár kozmetikai viasz – molekuláris szerkezetébe „rejtve”. A célországban ezt az anyagot laboratóriumi eljárásokkal visszanyerik. Ez a módszer nemcsak kreatívabb, hanem stratégiaileg is új szintet jelent.

A hagyományos csempészet legnagyobb kockázati pontja a határ: kikötők, repterek, ellenőrzések. Az új technika ezt a kockázatot részben áthelyezi a célországba. Ha a drog valamilyen ismert, legális „anyagként” érkezik, a határellenőrzés kevésbé hatékony. A kritikus pont immár nem a szállítás, hanem a visszanyerés, azaz a labor. Ez alapvetően változtatja meg a rendészeti logikát. A fő probléma a hatóságoknak már nem csak az, hogy mit kell lefoglalni, hanem az is, hogy hol és kik képesek visszaalakítani a drogot fogyasztható formába. A figyelemnek így a kikötők és határok mellett a városi lakásokban, raktárakban működő illegális laborokra is ki kell terjednie.

Ez a változás egy másik, kevésbé látványos, de annál fontosabb folyamatra is rámutat: a szervezett bűnözés professzionalizálódására. A klasszikus szereplők – futárok, kikötői dolgozók, sofőrök – mellé új típusú szakemberek lépnek be: vegyészek, technikusok, laboratóriumi operátorok. Ez nem pusztán több tudást jelent, hanem más típusú szervezetet is. A drogkereskedelem így egyre inkább hasonlít ipari ellátási láncokra, ahol külön szereplők felelnek a gyártásért, a logisztikáért és a „feldolgozásért”. A bűnszervezetek tehát nemcsak alkalmazkodnak, hanem mindeközben strukturálisan fejlődnek.

A jelenség mögött egy klasszikus dinamika áll: az állami ellenőrzés erősödése innovációra kényszeríti az illegális piacot. Ahogy a nagy európai kikötőkben szigorodtak az ellenőrzések, a hálózatok új módszereket és útvonalakat kerestek. A „kémiai elrejtés” ennek az adaptációs folyamatnak a része. Ez azonban egyben azt is jelenti, hogy a hatóságok mindig egy lépéssel lemaradva reagálnak. A detektálási technológiák, a jogi keretek és a nyomozati módszerek jellemzően a már ismert technikákra épülnek. Mire egy új módszer tömegesen megjelenik a statisztikákban, addigra a bűnszervezetek gyakran már tovább is léptek. A kémiai

MAGYAR DROGFITYELŐ

elrejtés egyik legnagyobb előnye a bűnszervezetek számára, hogy a drog elveszíti klasszikus azonosíthatóságát. Nemcsak nehezebb megtalálni, hanem nehezebb bizonyítani is. Egy kartondoboz vagy kozmetikai termék önmagában nem illegális; a benne lévő molekuláris struktúra azonban igen. Ez jogi és forenzikus kihívásokat is felvet. Hol kezdődik a bizonyítható bűncselekmény? Milyen bizonyítási standard szükséges ahhoz, hogy egy „átalakított” anyagot kábítószerként kezeljenek? Ezek a kérdések egyre fontosabbak lesznek.

A „doboz maga a drog” jelenség nem egyszerű technikai érdekesség, hanem egy mélyebb átalakulás tünete. A kokainpiac – és tágabban a teljes drogkereskedelem – egyre inkább iparosodik (komplex ellátási láncok), szakosodik (különböző kompetenciák integrálása), technológizálódik (kémiai és digitális innovációk), és decentralizálódik (lokális feldolgozás, globális hálózatok).

Teljesen egyértelmű, hogy az új kihívásokra nem elégségesek a régi válaszok. A hatékony fellépéshez a klasszikus rendészeti eszközök mellett nagyobb szerepet kell kapnia az igazságügyi kémiának, a pénzügyi nyomozásnak és a hálózatelemzésnek. Máskülönben a hatóságok továbbra is a dobozt fogják vizsgálni, miközben a drog már régen a helyi terjesztőknél vagy a fogyasztóknál van.

Téglásy Kristóf

Forrás:

https://www.thetimes.com/uk/crime/article/cocaine-isnt-hidden-in-a-box-of-bananas-it-is-the-box-of-bananas-3mdqkqp0?utm_source

https://www.occrp.org/en/news/uk-seizes-ps120-million-in-cocaine-hidden-within-800-sacks-of-charcoal?utm_source

https://www.europol.europa.eu/cms/sites/default/files/documents/Diversification_in_maritime_cocaine_trafficking_modi_operandi.pdf?utm_source

Az átalakuló opioidpiac kockázatos, kiszámíthatatlan, sokszor halálos

Az opioidpiac alakulásáról szóló friss elemzések egyik legfontosabb – és talán leginkább alábecsült – tanulsága, hogy a jelenlegi folyamatok nem egyszerűen egy új droghullámot jeleznek, hanem egy mélyebb szerkezeti átalakulást. Észak-Amerika már ennek a változásnak az előrehaladott állapotában van: a fentanil és más nagy hatású szintetikus opioidok dominanciája gyakorlatilag felszámolta a klasszikus heroinpiacot. Európa ezzel szemben még egy átmeneti fázisban tart, ahol a hagyományos és az új típusú szerek egymás mellett léteznek – de a trendek egyértelműek.

A szakpolitikai és kutatási anyagok szerint Európa jelenleg még időben van, vagyis a túladagolási halálozás és a szintetikus opioidok penetrációja alacsonyabb, mint az Egyesült Államokban. Ez azonban nem jelenti azt, hogy a probléma nem fog viszonylag gyorsan jelentkezni. Ugyanis az európai adatok nem a rendszer tartós stabilitását jelzik, sokkal inkább egy késleltetett adaptációt. A piac logikája ugyanis globális: ha egy adott modell – jelen esetben a szintetikus opioidokra épülő ellátási lánc – bizonyítottan hatékonyabb és profitábilisabb, akkor előbb-utóbb más régiókban is megjelenik.

E folyamat egyik kulcstényezője az ellátási oldal átalakulása. A heroin hagyományosan mezőgazdasági alapú termék, amelynek előállítása időigényes, földrajzilag kötött és viszonylag könnyen zavarható. Az afganisztáni fejlemények ezt a sérülékenységet drámai módon erősítik. A Talibán által bevezetett szigorú ópiumellenes intézkedések – amelyek a termesztés jelentős visszaszorítását célozzák – már most érezhető hatással vannak a globális kínálatra. Bár a tiltás hatékonyságáról megoszlanak a vélemények, az ellátási láncok bizonytalanná válása önmagában is elegendő ahhoz, hogy a piac alternatív megoldások felé forduljon.

Ez az a pont, ahol a szintetikus opioidok – köztük a fentanil és az újabb, még erősebb nitazén-származékok – strukturális előnybe kerülnek. Ezek a vegyületek nem igényelnek mezőgazdasági termelést, kis mennyiségben is rendkívül nagy hatóerővel bírnak, és laboratóriumi körülmények között, decentralizált módon előállíthatók. A klasszikus heroinhoz képest tehát nemcsak erősebbek, hanem logisztikai szempontból is „hatékonyabbak”. Ennek következménye az, amit egyre gyakrabban neveznek „szintetikus heroin” piacnak: a fogyasztói szinten továbbra is opioidhatású szerek jelennek meg, de azok kémiai és ellátási értelemben már teljesen eltérnek a hagyományos herointól.

A heroinpiac szűkülése – részben az afganisztáni intézkedések, részben a globális átalakulás miatt – így paradox módon nem feltétlenül csökkenti az opioidhasználatot, hanem átalakítja azt. A kereslet ugyanis viszonylag rugalmatlan: a függőség

MAGYAR DROGFITYELŐ

fenntartja a fogyasztást, még akkor is, ha a kínálat változik. Ilyen helyzetben a piac nem megszűnik, hanem alkalmazkodik, és gyakran még veszélyesebb formában jelenik meg.

Európa számára ez különösen kritikus kérdés. A jelenlegi helyzetben a heroin még mindig jelentős szerepet játszik, és a felhasználói kör egy része stabil, hosszabb távú fogyasztási mintákat követ. Ha azonban a kínálat akadozni kezd, vagy a termék minősége ingadozik, az könnyen felgyorsíthatja a szintetikus szerek térnyerését. Ez nem lineáris átmenet: az észak-amerikai tapasztalatok azt mutatják, hogy a váltás akár viszonylag rövid idő alatt, „piaci sokk” jelleggel is bekövetkezhet.

A kockázatok itt halmozódnak. A szintetikus opioidok hatásereősége és kiszámíthatatlansága jelentősen növeli a túladagolás esélyét, különösen akkor, ha a fogyasztók nincsenek tisztában azzal, hogy valójában mit használnak. A heroinhoz szokott felhasználók toleranciaszintje és adagolási gyakorlata nem feltétlenül kompatibilis ezekkel az új szerekkel, ami drámai módon növeli a halálozási kockázatot. Emellett a szennyezett vagy kevert termékek – amelyekben többféle szintetikus opioid is jelen lehet – tovább fokozzák a bizonytalanságot.

Mindaz arra utal, hogy a jelenlegi európai „időelőny” valójában törékeny. Az afganisztáni kínálat visszaszorulása, a globális piac adaptációja és a szintetikus szerek strukturális előnyei együtt egy olyan irányba mutatnak, ahol a hagyományos heroinpiac fokozatosan háttérbe szorul. A kérdés nem az, hogy ez bekövetkezik-e, hanem az, hogy mikor, milyen gyorsan és milyen mértékben.

Ebből következően a szakpolitikai válaszoknak is paradigmaváltásra van szükségük. Nem elegendő a klasszikus heroinpiacra szabott beavatkozások fenntartása; fel kell készülni egy olyan környezetre, ahol a „heroin” már nem egy konkrét anyagot, hanem egy hatáscsoportot jelöl. Ez új típusú monitoringrendszereket, gyorsabb analitikai kapacitásokat és rugalmasabb egészségügyi válaszokat igényel.

Most még van egy kis idő ezeket a változásokat előkészíteni és levezényelni. Azonban ha ez az alkalmazkodás elmarad, akkor Európa könnyen ugyanabba a csapdába kerülhet, amelyből Észak-Amerika még mindig próbál kilábalni: egy olyan opioidpiacba, ahol a kínálat bőséges, ugyanakkor extrém módon kockázatos, kiszámíthatatlan, sokszor halálos.

Téglásy Kristóf

Forrás:

https://www.brookings.edu/articles/will-synthetic-opioids-become-a-bigger-drug-problem-in-europe/?utm_source

Az opioidválság új fejezete – és ami Európára vár

Az észak-amerikai opioidválság hosszú ideig a modern társadalmak egyik legsötétebb története volt. A fentanil túladagolás vezető halálok lett az USA-ban a 25 év alattiak korosztályában. Több mint két évtized alatt százezrek haltak meg, családok és közösségek omlottak össze, miközben a probléma újra és újra átalakult. Most, 2026 tavaszán először látszik némi enyhülés – de ez korántsem jelenti a válság végét, inkább egy új korszak kezdetét.

Az Egyesült Államokban a túladagolós halálozások száma 2023 körül tetőzött. Azóta több államban csökkenés tapasztalható, ami első pillantásra áttörésnek tűnik. De a kép ennél jóval összetettebb. A javulás mögött három fő tényező áll:

- az ellátási láncok zavarai (különösen Kína és Mexikó szerepének változása),
- az ártalomcsökkentő eszközök – például a naloxon – szélesebb elérhetősége,
- valamint a kezelésekhez való hozzáférés javulása.

Ezek valódi eredmények. De van egy negyedik, kevésbé emlegetett tényező is: a leginkább veszélyeztetett populáció egy része már nincs életben. Ez a „statisztikai javulás” kevésbé hangoztatott, és mindennél jobban figyelmeztető tragikus ára.

A válság megértéséhez kulcsfontosságú a fentanil szerepe. Ez a szintetikus opioid nem egyszerűen egy újabb drog a piacon – hanem egy teljes paradigmaváltás. A fentanil ugyanis rendkívül erős (mikrogrammokban mérhető a halálos dózis), olcsón előállítható, és könnyen szállítható. Ez azt jelenti, hogy a klasszikus drog-csempészet logikája megváltozott. Már nem tonnákat kell mozgatni, hanem gram-mokat. A globális ellátási lánc ma úgy néz ki, hogy a vegyi alapanyagok Ázsiából érkeznek, a gyártás Latin-Amerikában történik, a fogyasztás pedig Észak-Amerikában koncentrálódik. Ez a modell hatékony, rugalmas – és rendkívül nehezen kontrollálható. Miközben a fentanil még mindig dominál, új szintetikus opioidok jelentek meg, például a nitazének. Ezek még erősebbek, és még kevésbé ismertek a hatóságok és az egészségügyi rendszer számára. Ezzel párhuzamosan egy másik trend is erősödik: a polydrug használat. A felhasználók egyre gyakrabban kombinálják az opioidokat stimulánsokkal, például kokainnal vagy metamfetaminnal. Ez nemcsak a hatásokat teszi kiszámíthatatlanná, hanem a halálozási kockázatot is drámaian növeli.

Kevesebb szó esik Kanadáról, miközben az észak-amerikai állam bizonyos értelemben a drogpolitika kísérleti terepe lett. A dekriminalizáció, a biztonságos fogyasztói helyek és az úgynevezett „safe supply” programok mind azt célozzák, hogy csökkentsék a halálozást. Az eredmények azonban enyhén szólva is vegyesek. Egyes régiókban valóban csökken a túladagolások száma, máshol viszont

MAGYAR DROGFIGYELŐ

nem látható egyértelmű javulás. A helyzet az, hogy miközben egyes esetekben ezek az intézkedések, illetve az ezekből létrehozott rendszer valóban életet ment, addig kimondható, hogy általánosságban és hosszú távon fenntartja a függőséget.

Ez a veszély Európában is mindinkább jelen lesz. Az opioidválság sokáig „amerikai problémának” tűnt. De ez egyre kevésbé igaz. Ugyanaz az ellátási lánc, amely Észak-Amerikát ellátja, elvileg Európát is elérheti. A szintetikus drogok előállítás nem kötődik földrajzi adottságokhoz, mint például az ópiumtermelés. Egy labor bárhol létrehozható. Ez azt jelenti, hogy Európa védettsége inkább ideiglenes, mint strukturális. Az európai adatok szerint a kokainhasználat növekszik, a ketamin gyorsan terjed, és megjelentek az új szintetikus opioidok (pl. nitazének) is. Ez nem egy az egyben az amerikai opioidválság ismétlődése, hanem annak egy európai változata, más szerkezetben. Jelenleg még Európa több szempontból védettebb, mivel erősebb a szociális háló, univerzális az egészségügy, és kevésbé agresszív a gyógyszerfelírási gyakorlat (kevesebb „legális” opioid-függőség). De ezek az előnyök nem garantálnak tartós védelmet, hiszen a szintetikus drogok terjedése éppen ezeket a rendszereket teszi próbára.

A legvalószínűbb európai forgatókönyv nem az amerikai modell másolata, hanem egy hibrid krízis. Egyszerre fog hatni a stimulánsok (kokain, amfetamin) dominanciája, a szintetikus opioidok megjelenése, és az új pszichoaktív szerek térnyerése. Ez egy sokkal nehezebben kezelhető helyzet, mert nem egyetlen anyagra vagy csoportra épül.

Az észak-amerikai tapasztalatok három kulcsfontosságú tanulságot kínálnak, amit érdemes megfontolni és szem előtt tartani, itt Európában. A megelőzés kritikus fontosságú, ugyanis ha a függőség tömegesen kialakul, utána már csak kármentés lehetséges. Ez az a bizonyos kiskapu, amit ha kinyitunk, soha nem fogjuk tudni bezárni. A kínálat elleni harc önmagában nem elég. Mivel a drogpiacon rendkívül adaptív – a kereslet csökkentése nélkül a kínálat mindig alkalmazkodni fog. Az opioidválság jelenlegi látszólagos enyhülése Észak-Amerikában nem megoldás, hanem egy törékeny egyensúly. Egy olyan rendszerben, ahol a drogok egyre erősebbek, olcsóbbak és könnyebben hozzáférhetőek, a legkisebb zavar is újabb hullámot indíthat el. Európa, ha még nem is tart itt, de sajnos már nem áll messze ettől a ponttól. A krízis nagy valószínűséggel elé fogja érni Európát, a legégetőbb kérdés az, hogy időben felismerjük-e a jeleit, és hajlandóak vagyunk-e tanulni mások hibáiból.

Téglásy Kristóf

Forrás:

https://www.chainalysis.com/blog/crypto-drug-sales-darknet-markets-2026/?utm_source